בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ג', ב' באלול תשס"ה (06 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, ביום שבת, **ב' באלול** בשנת תשמ"ו (1986), **נהרגו 22 מתפללים בהתקפת טרור** רצחנית על בית הכנסת "נווה שלום" באיסטנבול. שני מחבלים נכנסו לאולם מיד עם סיום תפילת השבת והחלו לירות במתפללים ולהשליך רימוני יד.
לאחר הירי, הם ניסו להימלט, אבל כשהבחינו בכוחות משטרה גדולים שהגיעו למקום, חזרו לאולם ופוצצו את עצמם. מהפיצוץ נפגעו מתפללים נוספים.
המחבלים, חברי אירגונו של אבו נידאל שפעל בתמיכת לוב, הגיעו לתורכיה משטחה של סוריה. מספר ארגוני מחבלים קיבלו עליהם אחריות לפיגוע. "חזית המאבק העולמי" הודיעה שהטבח היה תגובה על לכידת אוניה 'פלסטינית' עמוסת נשק והטבעתה בנמל אלג'יר. לוב הודיעה שבבית הכנסת שהותקף שכן "קן מרגלים ציוני".
בתגובה על הרצח, הפציץ חיל האוויר מטרות מחבלים בצידון ופגע במבנה ששכנו בו מפקדות ומחסני תחמושת של שניים מהאירגונים הפרו-סוריים. [ישראל 50]

בתורכיה חיים יהודים כבר מהמאה הרביעית לפני הספירה. ההיסטוריון יוספוס פלוויוס סיפר כי אריסטו פגש יהודים באנטליה בעת מסעו באסיה הקטנה. הריסות של בתי כנסת נמצאו בסרדיס קרוב לאיזמיר, מהמאה השניה לפני הספירה. סימנים נוספים של התיישבות יהודית נמצאו גם סמוך לבורסה.
הקהילה היהודית באסיה הקטנה פרחה גם כאשר העות'מנים כבשו את בורסה בשנת 1326 והפכו אותה לבירתם. הסולטן אורחן נתן אישור לבניית בית הכנסת **עץ החיים**, שהיה פעיל עד לפני כ- 50 שנה. במשך 100 השנים הבאות העות'מנים כבשו את הבלקן והרבה יהודים שם הפכו להיות תחת חסות העות'מנים. כאשר מוחמד הכובש כבש את קונסטנטינופול (איסטנבול) ב- 1453 הוא המשיך לעודד עליית יהודים לתורכיה וגילה סובלנות ביחס אליהם. יהודים שגורשו מצרפת ומהונגריה מצאו מקלט בתורכיה בסוף המאה ה- 14. העות'מנים עודדו ליהודים באירופה לעזוב את אירופה הנוצרית הרודפת אותם, ולבוא לתורכיה המבטיחה להם בטחון ופריחה כלכלית. הסולטן באיזיד ה-II הסכים לקלוט את היהודים המגורשים מספרד, ואמנם שם [בין היתר] מצאו יהודי ספרד מקלט. על-אף שיהודים אלה נאלצו להשאיר את רכושם בספרד לאחר הגירוש, הם הביאו עמם לתורכיה מורשת תרבותית עשירה מתקופת "תור הזהב" בספרד, בה היתה להם פריחה תרבותית ושוויון זכויות.
... **מלחמת העולם ה-I הביאה לסיום** את תהילתו של השלטון העות'מני, ותורכיה הפכה לרפובליקה. לשלטון עלה מוסטפה כמאל, **אתא-טורק**, אשר [שוב] העניק ליהודים זכויות אזרחיות כמו לשאר התושבים. אבל בתקופת שלטונו הוטלו עליהם מגבלות דתיות, נאסרה עליהם הוראת העברית, וליהודיה הותר להינשא בטקס דתי רק לאחר עריכת נישואים אזרחיים. החל מאמצע שנות ה- 40 בוטלו מקצת ההגבלות הללו.
אחרי מלחמת העולם ה-II, כאשר הבריטים ניסו למנוע הגירת יהודים לארץ ישראל, כ- 100,000 יהודים כן הורשו ע"י ממשלת תורכיה להגר לישראל. רוב ההגירה לישראל התקיימה בשנים 1940-1950. הגירה זו לא באה מפני יחס רע של השלטונות, אלא מהרצון לחזור למולדת האבות...

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל